

Altán

S VŮNÍ ČOKOLÁDY

Nikdy není pozdě na nový začátek.

Hanna Blixt

Přeložila Edita Petrášová

Držitelka
ocenění
Feel-good
roku

Hilmin život se točí především kolem práce ve stockholmské PR agentuře. Jenže neustálý příval požadavků od klientů i nadřízených ji čím dál víc unavuje a výsledky jí přestávají dávat smysl. Jednoho dne se rozhodne, že chce něco jiného. Spontánně podá výpověď, a když v jednom časopise zahlédne inzerát s nabídkou práce ve sněhem zapadlé horské kavárničce, z náhlého popudu ji vezme. Nikdy se nechtěla přestěhovat na sever, ale rozzářený altán v zimní krajině ji z nějakého zvláštního důvodu přitahuje. Po příjezdu zjišťuje, že kavárna je zároveň i výrobnou čokoládových pralinek, zima je třeskutější, než čekala, hlavním dopravním prostředkem jsou v téhle oblasti sáně a vlastně nic není tak, jak předpokládala. Ale možná bude tenhle pobyt začátkem něčeho nového?

„Feel-good román obsahující všechny oblíbené ingredience plus čtivý jazyk a poutavé popisy osob i překrásného prostředí.“

– blog Bokprataren

„Krásný příběh! Autorka skvěle zachycuje kouzelnou atmosféru oblasti Dalarna, nejraději bych popadla děti a rodinu a hned se tam odstěhovala!“

– Camilla Grebe, spisovatelka

„Tahle kniha vás snadno okouzlí! Je hřejivá, dotýká se zásadních životních otázek a probouzí emoce. Vřele doporučuji!“

– blog Bokedig

Altán
S VŮNÍ ČOKOLÁDY

Hanna Blix

Altán
S VŮNÍ ČOKOLÁDY

Přeložila Edita Petrášová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

Copyright © Hanna Blixt, 2023

First published by Bokförlaget Bazar, Stockholm, Sweden

Published in the Czech language by arrangements with Bonnier Rights, Stockholm, Sweden and Kristin Olson Literary Agency s.r.o.

Translation © Edita Petrášová, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2025

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-875-4 (ePub)

ISBN 978-80-7625-874-7 (pdf)

ISBN 978-80-7625-272-1 (print)

Kapitola 1

Hilma se choulila se skloněnou hlavou ve studené kostelní lavici a nervózně si žmoulala krajkový límeček. Látka šatů byla pod zpocenými prsty hrubá a ona se ze všech sil snažila, aby nevníkala všechny ty zvuky kolem, vzlykot i tlumenou varhanní hudbu, při které ji přemáhala únava a bolest se jí rozlékala až do konečků prstů. Tmavý pramínek vlasů, který se jí uvolnil z vyčesaného drdolu a spadl do obličeje, si zastrčila za ucho a pak ho naučeným způsobem skroutila a sepnula sponkou.

Smuteční hosté postupně přistupovali v malých skupinkách k rakvi umístěné v přední části kostela, aby k ní položili věnce a květiny. Pak tam stáli nehybně jako kmeny stromů v potměšlém lese, hleděli na rakev a šeptem vysílali své poslední pozdravy. Vůně parfémů se rozprostírala celým chrámem jako hustá mlha. Těžká a štiplavá.

Hilma se kousala do rtu, který se jí nekontrolovatelně chvěl, a bez ustání polykala. Jestli něco z celé duše nenáviděla, tak to byly pohřby. Knězova slova, která měla utěšit, na ni měla přesně

opačný účinek. Aniž by to dokázala zastavit, byla vržena zpátky na pohřeb své babičky. Zabolelo ji na prsou tak, že měla pocit, jako by jí někdo vyrvál srdce z těla, a měla co dělat, aby do sebe dostala dostatek vzduchu. Na čele jí vyrazil studený pot.

To, že měla její babička už svá léta, nehrálo roli, i tak ta zpráva přišla jako blesk z čistého nebe. Den předtím seděly u kuchyňského stolu v její dvougarsonce v Sundrybergu a pochutnávaly si na dobré večeři složené z jarních závitků, mangového chutney a rýže. Povídal si o životě, královské rodině a nejnovějších účesech. Jako zákusek jí babička naservírovala čerstvě upečenou bábovku a jahodovou šťávu – stejně jako vždycky, bez ohledu na roční období. A jako obvykle byla elegantní, na sobě měla bílou hedvábnou halenku a šedou vypasovanou sukni, která končila těsně nad koleny.

Následující den, když běžela na metro, dostala infarkt. Chytla se za hrudník a zhroutila se na ulici, zatímco okolo ní prošlo několik lidí, aniž by jakkoli zareagovali. Až jeden lékař, který byl na cestě na stejnou stanici metra a celé to viděl z dálky, doběhl a spěšně zahájil resuscitaci. Ale to už bylo pozdě. Hilma si pamatuje ten šok, když jí Sebastian, její o čtyři roky starší bratr, zavolal a oznámil tu děsivou zprávu. Matka nebyla očividně schopná zatelefonovat. Ani tentokrát ne.

Přestože to je už několik let, cítí se teď úplně stejně. Dohnala ji vážnost chvíle, ačkoli svou kolegyni, která tu ležela v rakvi, nijak zvlášť dobře neznala. Nicméně si jí vážila, což nebylo nic těžkého. Cecilia se často smála a její smích byl bublavý a nakažlivý. Poslední rok spolu pracovaly ve stejné PR agentuře a párkrát se spolu u kávovaru daly do řeči. Dřívější společné pauzy na kávu firma už dávno odbourala a většina zaměstnanců kávu srkala u počítače nebo mezi mítinky, ale Cecilia si vždycky našla čas na slovíčko. A tak, i když se Hilma usilovně snažila najít nějakou vhodnou

výmluvu, tomuto pohřbu se vyhnout nedokázala. Mnozí kolem ní plakali a smrkali do kapesníků.

Hilma se posunula, aby udělala místo muži, který dorazil pozdě a chtěl se nacpat do už tak přeplněné řady. Seděla úplně vzadu pro případ, že by si to rozmyslela a potřebovala najednou zmizet. Při pouhém pomyslení, jak to šlo rychle, se jí sevřel žaludek. Cecilia byla sotva o osm let starší než ona, když ji zasáhla agresivní a nevléčitelná nemoc. Jeden den se plná entusiasmu chopila velkého projektu. Následující týden už byla upoutána na lůžko, ale pracovala dál z domova a dělala, co mohla, aby měla všechno pod kontrolou. Přesně když byl projekt dokončen, převezli ji akutně do nemocnice, kde zemřela obklopená svými nejbližšími. Nebylo jí ani čtyřicet.

Po obřadu se na smuteční hostině poprvé setkala s jejím manželem a dvěma dětmi. Bylo zoufalé spatřit jejich skleněné a bolestí naplněné oči, které jako by ji ani neviděly a jen slepě zíraly vpřed. Hilma se rozhlédla po moři lidí namačkaných v místnosti přeplněné květinami a uvědomila si, že Cecilia znamenala hodně pro výrazně víc lidí než jen svou nejbližší rodinu. Nenápadně naslouchala několika rozhovorům a pochopila, že mezi shromážděnými jsou rodinní příslušníci, příbuzní a sousedé, ale také členové pěveckého sboru, kamarádi z dětství a skauti z různých ročníků, které její kolegyně vedla. V nepřetržitém proudu přicházeli k mikrofonu a vyprávěli o hezkých chvílích, které s Ceciliou zažili, o vzpomínkách, které přinášely pláč i smích. Jako kdyby až teď Hilma svou kolegyni skutečně poznala a přes všechny slzy, nyní i své vlastní, ji zasáhlo, jak mnoho může jeden člověk znamenat pro ostatní. Slova, která byla naplněná takovou vřelostí, v ní vyvolávala pocit úcty, ale zároveň i mrazila a usadila se jí na ramenou jako studená a nepříjemná deka, kterou, ať se snažila sebevíc,

nemohla setřást. Náhle na ni padl pocit propastné prázdnoty. Jaký život to vlastně Hilma vede? Co kdyby tam v té bílé rakvi ozdobené květinami ležela ona sama? Komu by chyběla? Ano, komu by Hilma chyběla?

Kapitola 2

○ 2 DNY POZDĚJI

Hilma vyšla na chodník a vykročila po ulici. Když se za ní těžce zabouchla brána, ještě se zastavila a otočila. Nejistě zabloudila zrakem až do čtvrtého patra budovy, v níž se v posledních několika letech nacházelo její pracoviště. Zahleděla se na zelenou štukaturu, která zdobila okna té jinak světlé a majestátní budovy, a pak hledala očima dál, až našla „své okno“. Bylo jí jasné, že se z něj dneska dívala naposled. Z onoho místa, odkud tolikrát sledovala puls dole na ulici. Ženy spěchající na vysokých podpatcích na obchodní schůzky, s kávou v ruce a aktovkou pod paží, starší páry venčící své psy a tatínky tlačící kočárky do a ze školky, často držící ještě jednoho potomka za ruku. Tu a tam zahlédla na lavičce hned u kancelářské budovy bezdomovce a měla radost, když se někdo zastavil, prohodil s ním pár slov a hodil mu pár drobných nebo – ještě lépe – dal mu sáček s jídlem, což ona sama často dělávala. V takových případech věřila, že lidskost ještě nevymřela.

Možná bude právě toto postrádat, onen pohled na svět z tak trochu ptačí perspektivy, ale do té kanceláře už nikdy nevzkročí.

Nikdy v životě! Přislíbili jí tolik věcí, dostala tolik slibů, které její nadřazení nedodrželi. Hilma netušila, že tu sílu v sobě má, ale rozhodnutí, které učinila, bylo nezvratné. Pohřeb, kterého se o víkendu zúčastnila, byl posledním hřebíčkem do rakve. Vhodné přirovnání, skutečně, pomyslela si a sama nad sebou zavrtěla hlavou. Jenže tak to prostě bylo. Ta ponurá atmosféra v kostele a myšlenky, které se jí na tom místě vynořily v hlavě, vedly k odhodlání všechno změnit.

Zafoukal chladný podzimní vítr a ona si zvedla límec kabátu až k bradě. Poryv větru se opřel do pár listů tančících kolem jednoho ze stromů v parku, rozvířil je a odnesl dál a prázdná plechovka od piva se rozletěla po ulici, až se zastavila u jejích nohou. Sehnula se, ušklíbla, ale pak ji zvedla a odhodila do nejbližšího odpadkového koše. Jako obvykle měla v kabelce vlhčené ubrousky a dezinfekci a celou akci zakončila pečlivým otřením rukou. Hilma zkrátka neuměla nechat pohozené odpadky jen tak ležet na zemi. Odjakživa, kam až její paměť sahala, sbírala venku smetí. Bylo to důležité pro její babičku a teď i pro ni.

Kličkovala mezi lidmi, kteří spěchali po práci domů, a přemýšlela, co teď bude dělat. Oslavovat? Zajídat smutek? Už jen samotné pomyšlení na další rozhodování, ať už bylo sebebanálnější, ji unavovalo. Výpověď, ke které se odhodlala, jí vzala téměř všechnu energii.

Nakonec se rozhodla jet prostě domů a odpočinout si. Zabočila doprava a sešla po schodech dolů k nástupišti. Právě se supěním přijížděl vlak, a jak se blížil ke stanici, zvuk se měnil v rachot. Pískot, který se pak ozval při brždění a zpomalování, byl tak hlasitý, že si několik lidí okolo muselo zakrýt uši. Hilma se začala chvět. Vnímala hustý dav kolem sebe, a ať se snažila sebevíc, nedokázala se vymanit z návalu blížící se paniky. Dolehla k ní výrazná vůně jablečných koblih, když vtom do ní vrazil nějaký muž.

„Ach, promiňte,“ omluvil se a olízl si cukr, který měl přilepený na rtech.

Hilma se na něj zmateně podívala, zatímco muž s papírovým sáčkem plným mastných skvrn spěchal dál. Začala jí třesit hlava. Zorné pole se jí ztenčilo do úzkého tunelu a vrátil se jí známý tlak na hrudi, který jí ztěžoval dýchání. Už zase. Ne, teď ne, pomyslela si, když se jí jako v mrákotách podařilo opřít o dveře vagónu a vyšlézt na první schod. Ataky se jí vracely čím dál častěji. Když říkala šéfovi, že jí tělo vypovídá službu, neposlouchal. Místo toho se od něj dočkala odpovědi: „Odvádíš skvělou práci, jsi naše hvězda, ale my po tobě chceme ještě víc.“ Když to zkusila ještě párkrát a ani potom ji nikdo nebral vážně, promluvila si i s vyšším nadřízeným, který slíbil, že přijmou další pracovní sílu, jenže i když k tomu pak došlo, konkrétně Hilmě práci neubrali. Navíc i ohledně navýšení platu zůstalo pouze u slibu a k tomu se na ni navaly další a další projekty. Mohla samozřejmě požádat o pomoc odbory a vedoucí personálního oddělení byl o situaci informován, ale všechno došlo už tak daleko, že neměla sílu. Uvízla v kleci a nemohla tam zůstat ani o minutu déle. Pět let v jedné PR agentuře bylo víc než dost. Zároveň Hilma věděla, že by se nikdy neodvážila podat výpověď, kdyby nebylo myšlenek, které se jí v hlavě vynořily při tom pohřbu: Co znamená pro ostatní? Jaký život žije? Sama podle sebe, nebo je jen vláčená požadavky a očekáváními druhých? Nejhorší ze všeho však bylo zamyšlení nad tím, kdo by přišel na její pohřeb... Zrovna teď si nebyla moc jistá, zda by vůbec šla ona sama. Zklamala sama sebe. Vyzdímala se tak, že se dostala do stavu, kdy byla sotva schopná ráno vstát z postele a jít do práce. A jak by se jí odvděčili toho dne, kdy by už ani to nezvládla? Její šéf nijak, ten by ji v každém případě okamžitě nahradil někým jiným. Ač si to někdy namlouvala, sotva byla nenahraditelná. Ztěžka si povzdechla, ale pak zvedla hlavu a protáhla se. Nebyla na sebe jen zbytečně přísná? Konec-

konců se rozhoupala a ten krok učinila. A přinejmenším si byla jistá, že to bylo správné rozhodnutí. Hlavně aby už nebylo pozdě!

Hilma se sesunula na sedadlo. Potřebovala na nějakou dobu od všeho utéct, najít svůj klid a sama sebe. Musí ve svém životě objevit nový směr a pak se všechno zlepší. Teď se však potácěla na pokraji kráteru. Zhluboka se nadechla nosem, zadržela dech, počítala a pomalu vydechla ústy. A znovu. Zrak se jí postupně vyjasňoval a závrať pomalu ustupovala.

Zatímco se vlak rozjel směrem k Uppsale a za okny začaly ubíhat domy poseté podél cesty, vytáhla z kapsy předního sedadla noviny, přičemž si dávala pečlivý pozor, aby se nedotkla časopisu, na který kdosi přilepil žvýkačku. Teda fuj! To je opravdu tak těžké použít koš?

Ataka zmizela a kromě toho, že se cítila strašlivě vyčerpaná, byla jediným důkazem toho, co se právě odehrálo, její bílá blůza přilepená na mokřích zpocených zádech. Odrhнула si pramínek vlasů, který jí spadl do obličeje, a začala namátkou listovat novinami. Mezi dvěma stránkami byl vložený turistický magazín o kraji Dalarna. Při pohledu na obálku, které vévodil lyžař mezi zasněženými stromy, sraštila čelo. Byla to vskutku krásná scenérie, ale sníh a zima byly to poslední, po čem toužila. Raději by odjela do tepla. Měla něco našetřeno, vlastně by si mohla dovolit malou dovolenou, třeba týden na prosluněné písčité pláži v Marbelle. Co kdyby si tam našla práci a zůstala tam déle? Jako servírka nebo hotelová pokojská? A ve Španělsku je určitě spousta call center, nebo ne? Mohla by vzít cokoli, jen aby odsud na chvíli vypadla. Pryč ze stresu a hluku velkoměsta!

Určitě nebude těžké na dobu, co bude pryč, najít do bytu nájemníka. A její přátelé si zřejmě ani nevšimnou, že na chvíli odcestovala, ti toho mají se svými rodinami až nad hlavu. Ona sama žila v poslední době ve svazku jen se svou prací, nebo lépe řečeno až doposud. Po předchozím fiasku neměla odvahu se vrhnout

do nějakého dalšího vztahu, v tomhle ohledu byla zcela vyhořelá. Hilma si povzdechla. To, že teď měla moře času, ji najednou vyděsilo. Překvapilo ji, že ji agentura i přes zákonnou tříměsíční výpovědní lhůtu uvolnila ihned. Šlo to až příliš hladce. Asi si byli dobře vědomi toho, že její pracovní situaci neřešili zcela korektně, a tak se jim zjevně ulevilo, že se jí tak jednoduše zbavili.

Hilma se lehce kousla do rtu a obrátila list. I na dalších stránkách byly vyfocené sjezdovky v Sälenu a Idre. Při pohledu na sněhem zapadané stromy ji napadlo, že je snad někdo nazdobil šlehačkou. Další obrázky ukazovaly lyžařské školky, dětské kluby a rozesmáté rodinky s dětmi uprostřed koulovačky. Následovaly inzerce řemeslných vesniček, které prezentovaly místní ornamentální umění *kurbits* a známé dalarnské koníky. Hilma se právě chystala magazin odložit, když vtom jí padl zrak na obrázek bílého altánu obklopeného drobnými stromky, jejichž zmrzlé větve se leskly na slunci. Z textu Hilma usoudila, že se jedná o nabídku práce. Seděla tam jako přikovaná a nemohla od té fotografie odtrhnout oči. Trvalo pár vteřin, než jí došlo, že jí obrázek připomíná jiný altán, kde byla kdysi s rodiči. Bylo to v dětství o zimních prázdninách. Vyjeli si do hor a byla to jedna z mála šťastných akcí, kde se rodiče nehádali. Ty ryzí šťastné chvíle si pak Hilma často usilovně vyvolávala v paměti, když na sebe doma v Eskilstuně křičeli tak, že jen seděla v koutku a brečela. Ta vzpomínka jí dodávala pocit bezpečí.

Neztrácela čas tím, aby si pořádně přečetla, kde se altán nachází. Na tom nezáleželo. Bez rozmyšlení vzala notebook a položila si ho na klín, protože stůl byl plný zaschlých skvrn od kávy a ona nechtěla riskovat, že si zamaže halenku, kterou zdědila po babičce. Nastartovala počítač, zběžně projela inzerát a natukala požadované údaje do žádosti o práci. Rychle, než by si to mohla stihnout rozmyslet, zmáčkla tlačítko *enter*.

Kapitola 3

1960

Chlapec s velkým očekáváním otevřel oči. Byl celý rozechvělý a cítil vzrušující pocit až v žaludku. Vždyť také narozeniny neměl každý den. Jak moc se těšil! V kalendáři visícím nad postelí, který si sám vytvořil, odškrtoval den po dni, ke konci odpočítával dokonce i hodiny. Převalil se na stranu, až ho pramínek světlehnědých vlasů pošimral v obličejí. Rozmrzele ho odfoukl, podepřel si dlaní bradu a rozhlédl se po pokoji. Na polici stály školní učebnice, beletrie, klasická díla i pár jeho oblíbených odborných knížek, vše seřazené podle abecedy. Jeho hnědé pytlovité kalhoty a pletený svetr byly úhledně složené přes opěradlo židle a měkký tkaný koberec ležel pečlivě srovaný na nerovných parketách. To všechno zkontroloval ještě předtím, než si šel lehnout, protože věděl, že otec to tak má rád a možná pak řekne, že je na něj pyšný. V takových případech si otec nejdřív odkašlal, dal si ruce za záda, v očích měl jakýsi zastřený výraz a pak „prohovořil“. Otec měl rovněž rád, když si jeho syn česal vlasy pěkně na stranu a zdvořile poděkoval, když něco dostal. Matka ho zase kontrolovala u stolu; při jídle musel sedět rovně, s nohama u sebe, žvýkat